De subsidie heeft zo een volledig verkeerde uitwerking - bedrijven die niet levensvatbaar zijn, worden kunstmatig overeind gehouden en overbevissing wordt in de hand gewerkt

OCEAN2012 is een alliantie van organisaties die zich bezighoudt met het hervormen van het Europese visserijbeleid. Zij wil overbevissing een halt toeroepen, destructieve vispraktijken stoppen en een eerlijk en een rechtvaardig gebruik van gezonde visbestanden mogelijk maken.

OCEAN2012 is opgericht en wordt gecoördineerd door de Pew Environment Group, de natuurbeschermingsafdeling van The Pew Charitable Trusts, een niet-gouvernementele organisatie die streeft naar het beëindigen van de overbevissing in de oceanen overal ter wereld.

De stuurgroep van OCEAN2012 bestaat uit de Coalition for Fair Fisheries Arrangements , Ecologistas en Acción, The Fisheries Secretariat, **nef** (new economics foundation), de Pew Environment Group en Seas at Risk.

www.ocean2012.eu

OCEAN2012
Transforming
European Fisheries

Visserijsubsidie: de vis wordt duur betaald?

WAT OVERBEVISSING VOOR U BETEKENT 4

OCEAN2012
Transforming
European Fisheries

Deze publicatie van OCEAN2012 laat zien hoe de inwoners van Europa opdraaien voor de kosten van overbevissing. De brochure maakt deel uit van een serie die illustreert wat de invloed is van de overmatige onttrekking van miljoenen tonnen aan leven uit zee als gevolg van overbevissing op mensen en mariene ecosystemen.

Wanneer u vis koopt in de supermarkt of bij de visboer, denkt u vast dat u alleen daar voor deze vis betaalt. Fout! Deze brochure laat zien dat u keer op keer betaalt voor één en dezelfde vis die door de Europese vloot uit zee wordt gehaald. OCEAN2012 vertelt u hoeveel geld – in de vorm van financiële steun van de EU en de lidstaten – er naar de visserijsector gaat en welke dubieuze gevolgen dit heeft, zoals overcapaciteit en de overbevissing van bestanden.

Hoe werkt subsidie?

In Europa wordt via visserijsubsidies betaald voor de modernisering of de sloop van de vaartuigen, de aanleg van havens, marketing en opslag[1]. Daarnaast hebben de vissers direct profijt van belastingvrijstelling en brandstofsubsidie[1], en indirect van de gesubsidieerde verzameling van gegevens, onderzoek, visserijbeheer en handhaving[2].

Door subsidie worden de kosten van visserij verlaagd maar wordt de capaciteit van de vloot om vis te vangen groter. Gesubsidieerde vloten richten zich vaak op reeds overbeviste bestanden, wat niet winstgevend is. Het hieruit voortvloeiende gebrek aan inkomen wordt gecompenseerd met publiek geld. De subsidie heeft zo een volledig verkeerde uitwerking - bedrijven die niet levensvatbaar zijn, worden kunstmatig overeind gehouden en overbevissing wordt in de hand gewerkt.

Hoeveel kost subsidie ons?

Alleen al tussen 2007 en 2013 ging een bedrag van naar schatting € 4,3 miljard aan Europese subsidie naar de visserijsector. In één jaar tijd (2009) ontving de sector ongeveer € 3,3 miljard aan steun van Europa en de lidstaten (Figuur 1). In datzelfde jaar lag de waarde van de vis die in 13 lidstaten aan land werd gebracht, onder het bedrag aan subsidie dat de vissers in dat landhadden gekregen[3]. Een grove berekening laat zien dat van 2007 tot en met 2012 er een meer dan 13 miljard euro belastinggeld werd uitgetrokken voor subsidiëring van de Europese visserijsector.

1 Heymans, J.J., Mackinson, S., Sumaila, U.R., Dyck, A. en Little A. (2011) The Impact of Subsidies on the Ecological Sustainability and Future Profits from North Sea Fisheries. *PLoS One*, Vol.6, Issue 5, e20239, pp.13. www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0020239 Geraadpleegd op 5 november 2011.
2 OECD (2006) Financial support to fisheries: implications for sustainable development. Paris: OECD. 378pp.
3 Schroeer, A., Sakai, C., Vulperhorst, V. and Białas, A. (2011) The European Union and Fishing Subsidies. Washington DC: Oceana. 16pp.

CORBIS

COREY ARNOLD

COVERFOTO: COREY ARNOLD

Hoe vaak betalen we voor dezelfde vis?

Hoewel het op een aantal punten blijft gissen wat er werkelijk speelt in de wereld van de visserijsubsidie omdat niet alle lidstaten aan hun verplichtingen met betrekking tot verslaglegging voldoen[4], kan OCEAN2012 toch laten zien op welke manieren de zakken van de belastingbetaler worden geplunderd ten behoeve van de subsidie voor overbevissing.

De eerste keer dat we geld neerleggen, is wanneer we vis kopen ¬– maar het duurt niet lang voordat we weer betalen, namelijk wanneer met ons belastinggeld de vissersvaartuigen die zich richten op overbeviste bestanden, worden gemoderniseerd. Tussen 2000 en 2008 werd er € 33,5 miljoen aan subsidiegeld uitgetrokken voor de modernisering van vaartuigen die op blauwvintonijn vissen[5] - een soort die zodanig overbevist is dat deze door de IUCN (International Union for Conservation of Nature) wordt aangemerkt als bedreigd[6].

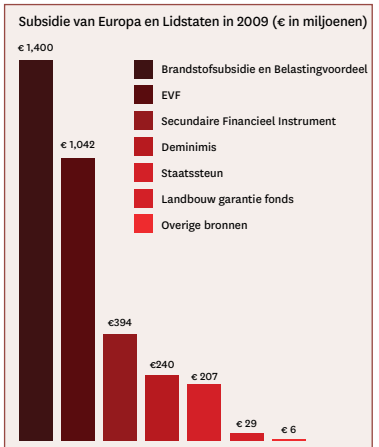

Figuur 1: Hoe miljarden (€ 3,3 miljard) aan belastinggeld in één jaar tijd werden besteed aan steun voor de Europese visserijsector Bron: Schroeer, A. *et al.*, 2011

En we tasten opnieuw in de buidel wanneer onze overheid de visserijsector directe brandstofsubsidie, door Europa goedgekeurde vrijstelling van belasting op brandstof of indirecte subsidie geeft waarmee de bedrijven de stijgende energiekosten het hoofd kunnen bieden. In 2009 werden verliesgevende onderdelen van de sector met iets meer dan € 1,4 miljard aan belastinggeld gesteund.

Indien onze vis wordt gevangen door een in Europa geregistreerd vaartuig in de wateren van een derdewereldland, tikt de kassa weer. Circa 90 procent van de toegangskosten die worden betaald aan West-Afrikaanse landen zoals Mauritanië en Guinea-Bissau, komt uit de zak van de Europese belastingbetaler. Slechts 10 procent wordt opgehoest door de vissers zelf[7]. In de afgelopen jaren betaalde Europa € 36 miljoen per jaar aan Marokko voor 119 visvergunningen (ongeveer € 302.500 per Europees vaartuig)[8].

Ten slotte, het kan nog gekker in subsidieland, kreeg een aantal bedrijven geld van de belastingbetaler om de visvaartuigen te moderniseren en vervolgens, toen de visbestanden overbevist waren en verslechterden, geld om ze te slopen[9]. Tussen 1994 en 2006 profiteerden 860 vaartuigen van deze regeling. In het ergste geval zat er 17 dagen tussen modernisering en sloop.

Dit riekt naar misdaad, vindt u niet?

Alsof het allemaal niet erg genoeg is, lijken criminele activiteiten geen reden om de geldstroom naar een aantal visserijbedrijven te stoppen. Opsporingsambtenaren ontdekten dat er een verband bestaat tussen veroordeelde vissersbedrijven en subsidie voor vaartuigen: tussen 1994 en 2006 werd ruim € 20 miljoen aan belastinggeld betaald aan 75 vissersbedrijven die al een veroordeling met betrekking tot illegaal vissen aan hun broek hadden[10].

Ook zijn er grote sommen betaald aan Spaanse vissers die verdacht werden van betrokkenheid bij mondiale misdaadsyndicaten. Ruim 80 percent van de gesubsidieerde vissersbedrijven die ooit beboet werden en hun zaak in hoger beroep verloren, krijgt nog altijd subsidie. Eén Spaanse scheepseigenaar kreeg meer dan € 8,2 miljoen aan subsidie ondanks het feit dat er meer dan 40 maal aangifte van illegale visserij tegen hem werd gedaan en hij kan rekenen op US $ 5 miljoen aan boetes[11].

4 Lutchman, I., des Clers, S. and Van den Bossche, K. (2009) Overcapacity – what overcapacity? London: Institute for European Environmental Policy. 38pp.
5 archive.greens-efa.eu/cms/pressreleases/dok/317/317584.bluefin_tuna@en.htm Geraadpleegd op 31 januari 2012.
6 Rode Lijst IUCN. www.iucnredlist.org Geraadpleegd op 20 juni 2011 en 7 oktober 2011.

7 SSNC (2009) To draw the line: EU fisheries agreements in West Africa. Stockholm: Swedish Society for Nature Conservation. 60pp.
8 2011/0139(NLE) European Parliament: Draft Opinion of the Committee on Development, 20.9.2011.
9 Mulvad, N. and Thurston, J. (2010) *First Modernised, Then Scrapped. An EU Transparency Initiative.* 9pp. www.fishsubsidy.org/news/features/modernised-then-scrapped Geraadpleegd op 19 oktober 2011.
10 Knigge, M. and Thurston, J. (2011) *When crime pays: how the EU subsidises illegal fishing. An EU Transparency Initiative.* 7pp. www.fishsubsidy.org/news/features/iuu Geraadpleegd op 19 oktober 2011.
11 www.iwatchnews.org/2011/10/02/6733/nearly-6-billion-subsidies-fuel-spain-s-ravenous-fleet Geraadpleegd op 19 oktober 2011.

FEITEN OVER OVERBEVISSING

In 2011 was de staat van 64 procent van de visbestanden in de Europese wateren niet bekend, voornamelijk wegens gebrek aan gegevens. Van de visbestanden waar wel informatie over was, was 63 procent overbevist. Wereldwijd is het gemiddelde 28 procent. In de Middellandse Zee is een ontstellende 82 procent van de bekende visbestanden overbevist.

De vangstquota voor de Noordzee die de Europese ministers van visserij voor 2011 vaststelden, waren gemiddeld 11 procent hoger dan wat de wetenschap had geadviseerd. De quota voor de Ierse en Keltische Zee en de westkant van Schotland waren zelfs 42 procent hoger.

Ondanks de gesubsidieerde afslanking heeft de EU-vloot voldoende capaciteit om twee- à driemaal zo veel vis te vangen dan duurzaam verantwoord is.

Tussen 2007 en 2013 deelt het Europees Visserijfonds € 4,3 miljard uit aan de visserij- en aanverwante sectoren. De brandstof voor vissersboten is vrijgesteld van energiebelasting. Ook worden vissersvloten en de visindustrie in heel Europa gesubsidieerd doordat samenwerkingsovereenkomsten met derde landen (bijvoorbeeld in West-Afrika) door de Europese Unie worden bekostigd.

Bronnen: COM(2011)298 Consultation on Fishing Opportunities, 25 mei 2011. Informatiebladen van Europese Commissie over het GVB, 2008.

Jaarlijks gaat er voor de wereldeconomie ruim € 35 miljard verloren vanwege overbevissing

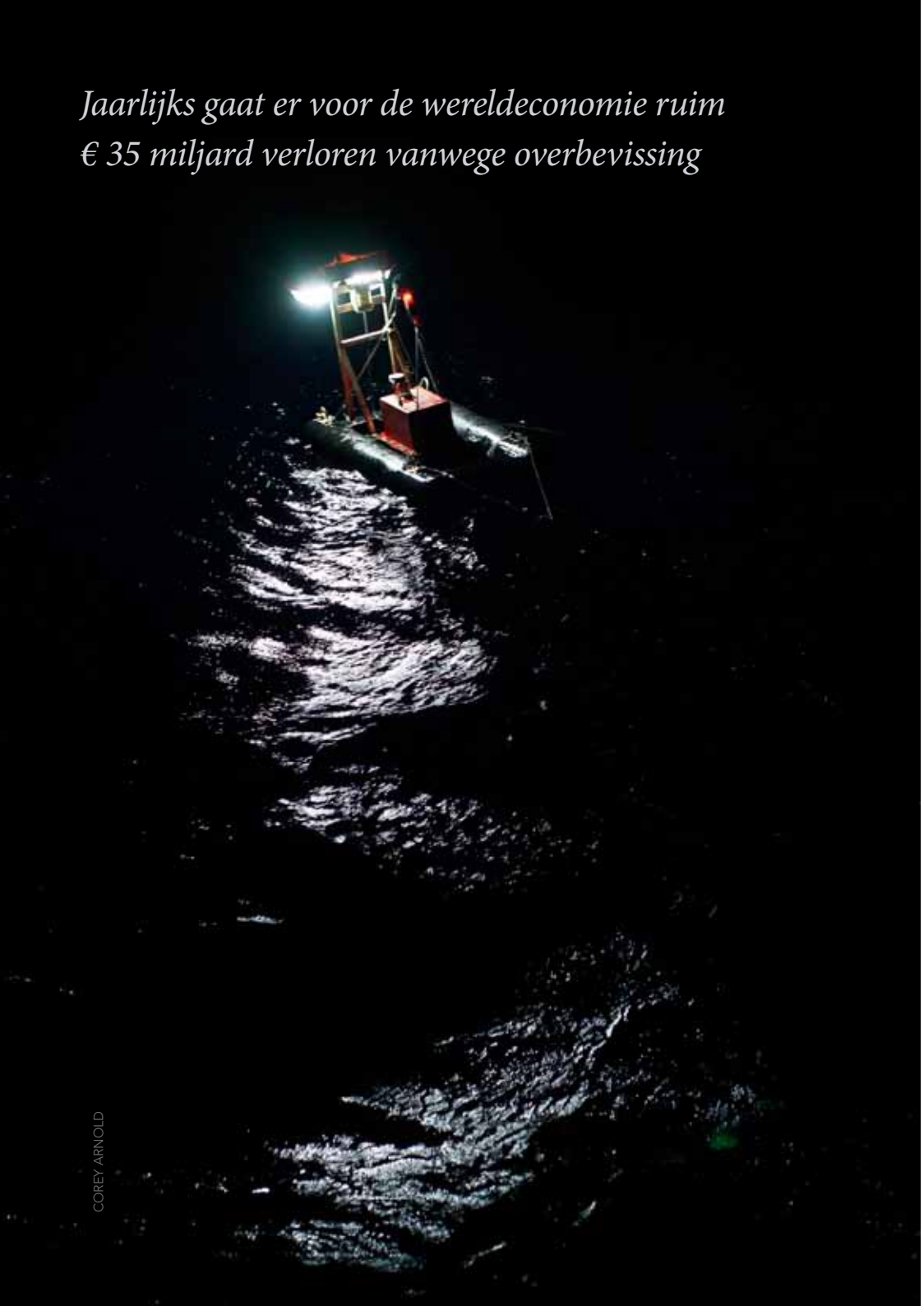

COREY ARNOLD

Ontstellend

Is er een andere Europese sector die een dergelijke steun krijgt terwijl de resultaten zo slecht zijn?

De Wereldbank berekende dat er jaarlijks ruim € 35 miljard verloren gaat voor de wereldeconomie vanwege overbevissing. Dan hebben we het over in totaal meer dan € 1 triljoen in de afgelopen 30 jaar[12]. Door overbevissing te subsidiëren, subsidiëren we economisch falen.

Uit onderzoek naar de impact van subsidie op de ecologische duurzaamheid van visserij op de Noordzee blijkt dat het verlenen van subsidie aan een aantal vaartuigen negatieve gevolgen heeft gehad voor de winstgevendheid van deze bedrijven[13]. Tussen 1991 en2003 leden boomkorkotters met subsidie een verlies van rond de € 1 miljoen, terwijl ze zonder subsidie zo'n € 21 miljoen winst hadden kunnen maken. Hoe dan? Minder vissen betekent lagere kosten - namelijk minder brandstof, minder slijtage van de motor, minder netten, minder bemanning, enzovoort. Wanneer er minder wordt gevist, krijgen de visbestanden meer tijd voor herstel. Minder kosten en minder vissen kan dus bijdragen aan hogere winsten.

Afschaffing van subsidies kan dus leiden tot:

1) meer winst voor de vissers,

2) een toename van vispopulaties, en

3) betere mariene ecosystemen.

Wat u hieraan kunt doen

Hoe maken we een einde aan overbevissing? Het is de verantwoordelijkheid van politici om een einde te maken aan overbevissing. Het is de verantwoordelijkheid van burgers om te kiezen wat zij eten, en om de politici aan te zetten tot en te steunen bij het nemen van besluiten. Help ons een eind te maken aan overbevissing door uw stem te laten horen en in actie te komen voor een ecologische visie van gezonde oceanen en duurzame visserij op de lange termijn.

12 World Bank and FAO (2008) The Sunken Billions: The Economic Justification for Fisheries Reform. Agriculture and Rural Development Department. The World Bank, Washington DC. 86pp.
13 Heymans, J.J., Mackinson, S., Sumaila, U.R., Dyck, A., and Little, A. (2011) *The Impact of Subsidies on the Ecological Sustainability and Future Profits from North Sea Fisheries.* In: PLoS ONE 6(5).